

SARA SANS
Tarragona

Fernande Olivier, una model francesa jove i irresistible, va causar sensació a Horta de Sant Joan. Acabada d'arribar de París, el 1909, la companya –que no muller– de Pablo Picasso va passar l'estiu en aquest poble petit i apartat de la Terra Alta. I mentre l'artista pintava obsessivament en unes golfes i paria el cubisme, ella va enlluernar els ho-

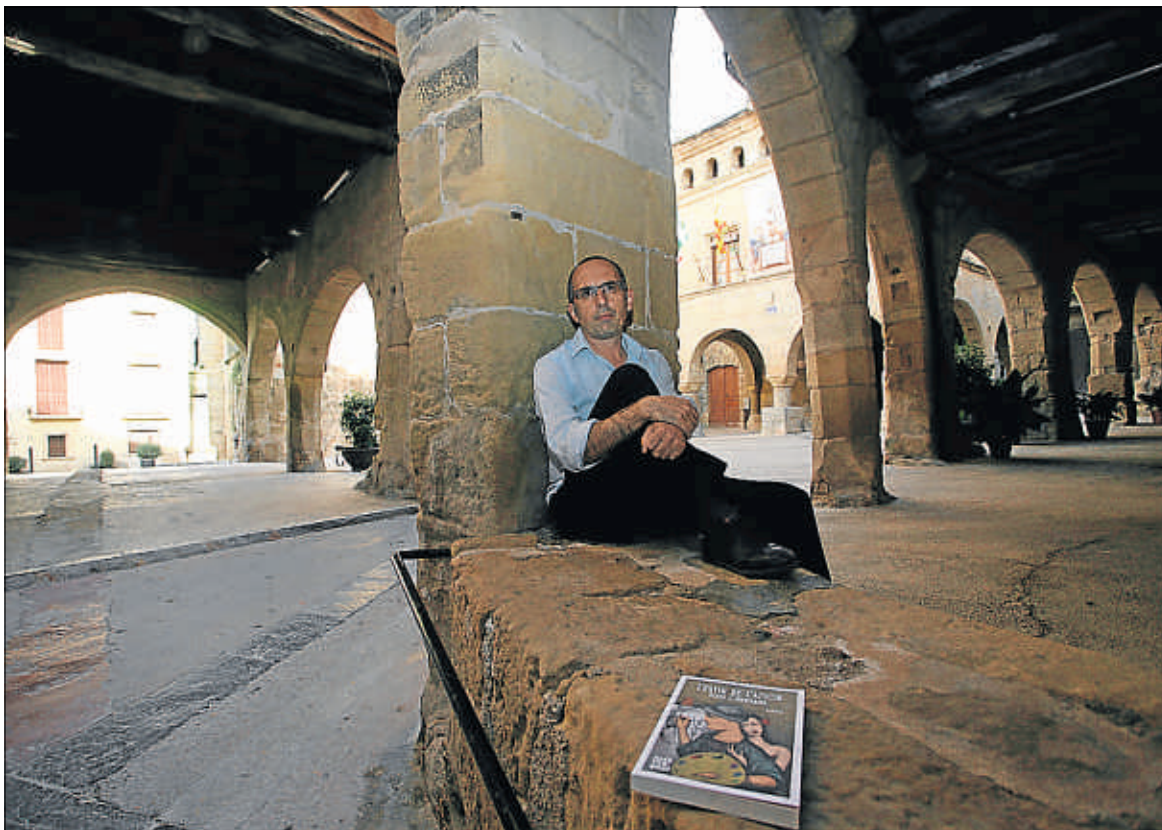
L'estiu del 1909, mentre l'artista pintava, Fernande Olivier va enlluernar els homes del poble

mes del poble, va escandalitzar moltes dones i també va escriure cartes a les seves amigues explicant anècdotes d'aquelles vacances tan singulars.

Aquelles missives han inspirat *L'estiu de l'amor* (Ara Llibres), la primera novel·la del periodista Toni Orensanz, autor, entre d'altres, del llibre d'investigació històrica *L'Omnibus de la mort* o del de relats curts *El falsari*.

“No dubti que aquí tinc més èxit que a París”, va escriure Fernande a la seva amiga. Durant els tres mesos que va ser a Horta (juny, juliol i agost) la model va mantenir correspondència amb l'escriptora nord-americana Gertrude Stein i Alice B. Toklas, una amiga comuna. El 1998, el Centre Picasso d'Horta va tenir accés a les cartes –es conserven a la Beinecke Library de la Universitat de Yale (EUA)– i Toni Orensanz també les va llegir. “Sempre he treballat periodísticament aquest tema –l'autor és col·laborador de *La Vanguardia*– i aquelles cartes em van semblar sensacionals”, diu.

Quinze anys després, han servit per tramir una novel·la en què tot gira al voltant de Fernande. La figura de Picasso es camufla en un segon pla i aflora amb força el

VICENÇ LLURBA

Toni Orensanz ha resseguit els passos de la model que Picasso es va emportar al poble català

Toni Orensanz novel·la l'estiu que el pintor i la seva parella, una model parisenc espantosa, van anar a raure en aquest poble remot

Horta, enamorada de la xicota de Picasso

paisatge humà d'Horta. Res a veure amb París. Orensanz es posa a la pell del metge del poble (una autoritat, a l'època) per explicar la passió que ha desencadenat l'agorara i encantadora francesa. De l'agutzil fins al sergent, passant per l'alcalde, el professor o el governador i tot... Tots cauen rendits als seus peus. Però el metge i el farmacèutic alemany, Arturo Ulbrich (un personatge real que va fugir del seu país perquè

no va voler fer el servei militar i es va refugiar a Horta) se les enginyen per neutralitzar aquesta epidèmia.

“Pel que es dedueix de les cartes, Fernande a estones s'avorria molt. Picasso pintava tot el dia, i ella, a més d'estar malalta, no se sentia ben tractada per ell”, explica Orensanz. L'autor dibuixa un Picasso obsessionat pel pinzell i despreocupat per la seva parella. Ella el titlla d'egoista i els perso-

natges li diuen “el lleig” o “el boig del serrell”.

El llibre és una reconstrucció lliure però farcida de situacions reals i anècdotes que ja formen part del patrimoni oral d'Horta de Sant Joan. Picasso va descobrir la localitat el 1898, quan el seu amic i company de Belles Arts, el també pintor Manuel Pallarès (oriünd del poble) el va convidar a passar-hi una temporada. El llibre comença quan, vint

anys després, Picasso hi torna (aquesta vegada amb una dona d'escàndol) i la mare de Pallarès, Josefina, els acompanya a l'hostal del Trompet, perquè, com que no són casats, li sembla indecorós tenir-los a casa.

El llibre no passa per alt una de les històries que s'expliquen al poble, i és que una nit, des de la plaça, van apedregar (no se sap si nens o beates) l'habitació on dormia la parella i Picasso va sortir empunyant una arma. I altres situacions reals, com la faceta de fotò-

Una nit, des de la plaça, van apedregar l'habitació on dormia la parella, que no estava casada

graf del pintor i la seva companya: “A tot el poble li agrada poder-se fer una foto amb l'expressió que fa en aquell mateix moment (...) Ens han arribat a dir que Pablo podria guanyar molts diners fent fotografies als veïns”, afirma Fernande en una carta. En d'altres es refereix a les dones d'Horta, entre les quals no fa gaires amistats.

Orensanz també se serveix dels terratrèmols que aquell estiu del 1909 hi va haver a Horta, i fins i tot de la Setmana Tràgica de Barcelona. L'autor, que ara investiga una història de militars nazis que es van retirar a Catalunya, ha conreat altres gèneres, però explica que el punt de partida sempre és el fet periodístic, “i no cal anar a Texas per buscar una bona història, també n'hi ha aquí; això podria haver passat a qualsevol racó de la Mediterrània”, diu.

El que té bastant clar, l'autor, és que en un altre racó de la Mediterrània –Ceret, sense anar més lluny– el Centre Picasso de torn hauria tingut un suport institucional molt més decidit que el que ha tingut fins ara el d'Horta de Sant Joan, malgrat l'afany que ha demostrat durant les últimes dècades i la gran feina que du a terme.●

CRÍTICA DE JAZZ

Gran música negra

Gregory Porter

Intèrprets: Gregory Porter, veu; Yohsuke Satoh, saxo; Chip Crawford, piano; Aaron James, baix; Emanuel Harrold, bateria
Lloc i data: Jamboree Jazz Club Festival. Jamboree (7/XI/2013)

KARLES TORRA

Després de passar amb èxit per l'últim Festival de Jazz de Terrassa, Gregory Porter va tornar a terres catalanes per presentar el seu nou àlbum, *Liquid spirit*. Sense desviar-se del camí marcat en els dos treballs anteriors, aquest cantant californià de veu potent i enorme presència escènica excel·leix amb una visió oberta del jazz que inclou elements del soul, el blues, el R&B i el gospel. Amb totes les entrades venudes dels quatre concerts al Jamboree Jazz Club Festival i davant un públic entusiasta, Porter va reafir-

ARXIU

Gregory Porter

mar les excel·lències d'aquest nou àlbum, que li ha valgut les portades de les revistes internacionals més prestigioses del gènere, i confirma que ara mateix és el cantant que brilla amb més força en el firmament de la gran música negra.

Acompanyat del seu quartet habitual, Porter va trencar el gel amb un parell de temes del seu disc anterior, *Be good*, entre els

quals un fenomenal *On my way to Harlem* de caire souljazz amb què va agermanar de manera magistral Duke Ellington amb Marvin Gaye, i que també ens va oferir un supersònic solo de saxo de Yohsuke Satoh a una velocitat desconeguda. Ja amb el material nou a l'escenari, el cantant va versionar amb saviesa *Lonesome lover*, un tema combatiu i compromès d'Abbey Lincoln & Max Roach, sobre l'explosiva propulsió del bateria Emanuel Harrold.

Després de revisitar el cèlebre estàndard *I fall in love too easily*, Porter va abordar un parell de joies contrastades d'autoria pròpia, la balada lírica i reflexiva *Hey Laura* i el tema encomanadís a ritme de hard bop que dona nom a aquest nou àlbum ornat amb un percussiu solo de piano de Chip Crawford. Llavors la comunió amb el públic ja era total, i corejava i acompanyava les cançons picant de mans. Un apoteòsic *1960 What?* del seu primer àlbum *Water*, va posar-hi el punt final abans de l'obligat bis en una nit efervescent de gran música negra.●

Liceu **Òpera Barcelona**

NOVEMBRE 2013
Dia 17 a les 17 h

Recital

Edita Gruberova

Obres de Schubert, Strauss i Rakhmàninov

Un programa a mida per a una de les veus més espectaculars

VENDA
liceubarcelona.cat / taquilles
ticketmaster.es / tel. 902 53 33 53
PREUS a partir de 8,50 €

Descarrega't l'App

www.liceubarcelona.cat